

**Сучасне хореографічне
мистецтво: підґрунтя,
тенденції й перспективи
розвитку**

III частина

Навчально-методичний посібник

Львів – 2020

Сучасне хореографічне мистецтво: підручки, тенденції, перспективи розвитку.
Навчально-методичний посібник. Частина III, 2020 рік

Львівський національний університет імені Івана Франка
Факультет культури і мистецтв
Кафедра режисури та хореографії
Центр творчості дітей та юнацтва Галичини
Відділ спортивно-туристичної та фізкультурно-оздоровчої роботи

Сучасне хореографічне мистецтво: підґрунтя, тенденції, перспективи розвитку

Навчально-методичний посібник
Частина III

Львів
2020

УДК: 37: 792,8; 793.3

Редакційна колегія:

- **О. Плахотнюк**, доцент, кандидат мистецтвознавства, доцент кафедри режисури та хореографії ЛНУ ім. Івана Франка;
- **О. Коваренко**, доктор мистецтвознавства, професор ЛНУ ім. Івана Франка;
- **О. Поприш**, доцент, кандидат мистецтвознавства, професор кафедри режисури та хореографії ЛНУ ім. Івана Франка, народний артист України;
- **О. Курчик**, кандидат медичоних наук, доцент кафедри режисури та хореографії ЛНУ ім. Івана Франка;
- **Г. Кувидис**, кандидат мистецтвознавства, доцент кафедри режисури та хореографії ЛНУ ім. Івана Франка;
- **А. Яцеленко**, кандидат педагогічних наук, доцент кафедри режисури та хореографії ЛНУ ім. Івана Франка;
- **А. Дем'янчук**, кандидат мистецтвознавства, доцент кафедри режисури та хореографії ЛНУ ім. Івана Франка.

Автори:

- О. Плахотнюк, А. Могавіс, Л. Андропук, О. Верховенко, О. Косінова,
С. Засць, С. Марквяч, В. Маркіна, Т. Нечволода, М. Погребляк,
Г. Подкопай, Т. Полякова, О. Рудковська, Ю. Сьйба, Т. Драч,
Т. Холтов, З. Чорнак, Н. Шугляк, А. Яцеленко

Рис. надано до друку.
Методичний роздатковий матеріал та хореографічні постановки здійснені за участю Львівського національного університету Івана Франка (протягом № 5 від 5 грудня 2020 року)

Сучасне хореографічне мистецтво: підручник, тенденції, перспективи розвитку : навч.-методич. посіб. / упоряд. О. Плахотнюк. – Львів : ЛНУ імені Івана Франка кафедра режисури та хореографії, 2020. – Ч. III. – 134 с.

У навчально-методичному посібнику висвітлено еволюцію сучасного хореографічного мистецтва, його зв'язок з сучасною танцювальною культурою як аспекти художньо-образного рішення хореографічного твору. Наведено доробки та спеціальні жести «сучасний танець» і висвітлено його естетичні, епістемічні, формально-технічні характеристики та аспекти. Проводиться огляд трансформації сучасного мистецтва, розглядаються принципи і практики їх творчості в якості структуральної еволюції і соціального вираження. Розглядається виокремлення мистецької еліти сучасного хореографічного мистецтва на формування особистості, фізичного та духовного розвитку.
Матеріал розрахований на науковців у галузі танцювальної культури, хореографічного мистецтва, педагогів, викладачів та студентів вищих навчальних закладів, тренерів, артистів, хореографів.

Матеріал дослідження, укладений до друку, зручний в авторській редакції.
Засвідчується права та інтереси авторів статей.

© Львівський національний ун-т ім. Івана Франка, кафедра режисури та хореографії, 2020
© О. Плахотнюк, 2020

ЗМІСТ

Предмова (О. Плахотнюк) 5

**РОЗДІЛ I
ПРОБЛЕМАТИКА ГЕНЕЗИСУ СУЧАСНОГО
ХОРЕОГРАФІЧНОГО МИСТЕЦТВА
Mogawies Andrzej**

**Choreograf – autor sztuki współczesnego dzieła choreograficznego.
Analiza procesu twórczego 7**

**Маркіна Вікторія
Український народний танець як певид'ємна частина світової
хореографії 13**

**Подкопай Галина
Важливість розігру на різних етапах опанування хореографії ... 19**

**Чорнак Звенислава
Засоби впливу хореографа на інновації в сучасній хореографії ... 26**

**Косінова Олена
Історико-теоретичні підходи до естетичного розвитку
студентської молоді 38**

**РОЗДІЛ II
ДИДАКТИЧНІ ЗАСАДИ ХОРЕОГРАФІЧНОЇ
ОСВІТИ СЬОГОДЕННЯ**

**Засць Світлана
Використання психологічних трансформаційних ігор в
контексті фахової підготовки майбутнього вчителя хореографії 50**

**Нечволода Тетяна, Яцеленко Андрій
Педагогічні прийоми роботи хореографа – балетмейстера
АУСТОМ 57**

**Тамара Драч
Сторонні як важливий компонент підготовки в танці-модерні 61**

Полякова Тетяна	68
Роль режисера в право-культурному просторі	
✓ Рудковська Оксана	78
Використання символів у сучасних світових шоу (на прикладі шоу «Quidam»)	
Шутяк Наталія, Маркелюк Софія	80
Формування літературно-сценічних образів персонажів у малій формі танцю	

Плахотнюк Олександр	96
Зацікавленість заняттями танцем осіб у зрілому дорослому віці, творчо-естетичні аспекти	

РОЗДІЛ III ІСТОРИЧНІ ПИТАННЯ РОЗВИТКУ СУЧАСНОГО ХОРЕОГРАФІЧНОГО МИСТЕЦТВА

✓ Погребняк Марина	106
Спленічне втілення «Маніфесту хореографа» у авторських творах Сержа Лифаря	
✓ Андрощук Людмила	113
Борис Колногузенко: творчий портрет майстра танцю	
✓ Верховенко Ольга	118
До історії українських балетних дуетів: Євгенія Костилєва та Анастолій Кучерук	
Скиба Юлія	125
Шлях ексклюзивності танцювальної компанії «Батшєва» у культурі сучасного танцю XXI століття	
Холод Тарас	131
Аматорське хореографічне мистецтво, як джерело збереження національних традицій	

ПЕРЕДМОВА

Формування наукової школи хореології (хореографічного мистецтва) України в контексті діяльності класичного закладу вищої освіти – Львівського національного університету імені Івана Франка – зумовлено популярними давніми традиціями та сучасними інноваційними підходами забезпечення високої освітньої і наукової стандартів, культурно-мистецьких і соціальних потреб особи, суспільства та держави у процесі підготовки висококваліфікованих фахівців, що формуються на засадах збереження української культури загалом і традицій зокрема, розвитку національної свідомості та самоідентичності.

Навчально-методичний посібник є результатом роботи викладачів, науковців-дослідників хореографічного мистецтва світу та України. Ці матеріали були напрацьовані та озвучені на III-тій Міжнародній науково-практичній конференції «Виховний та мистецький вплив сучасного хореографічного мистецтва: тенденції та перспективи розвитку» (12 листопада 2020 року).

Конференція проводиться за ініціатииви доцента, кандидата мистецтвознавства Олександра Плахотнюка, хрідомцького керівника театру-танцю «Відлуння» Центру творчості дітей та юнацтва Галичини. За підтримки співробітників відділу спортивно-туристичної та фізкультурно-спортивнової роботи Центру творчості дітей та юнацтва Галичини.

Основними тематичними напрямками роботи науково-практичної конференції є: генеза сучасного хореографічного мистецтва в світі та Україні; педагогічні питання хореографічної освіти сьогодні; тенденції розвитку практик сучасного хореографічного мистецтва XXI століття; питання формування в Україні науки про танець – хореології.

Отримані в процесі творчої, наукової та педагогічної роботи, а також, завдяки плідній співпраці з українськими та європейськими колегами-науковцями результати роботи конференції систематично виходять друком у навчально-методичних посібниках.

Потрібно зазначити, що з перших днів проведення набору на спеціальність Хореографія кафедри режисури та хореографії Львівського національного університету імені Івана Франка доєднала свою діяльність на науково-творчому співробітництві мистецтва танцю, що висувається на перший план її стратегічної діяльності. Відтак, вже у січні 2013 року команда науково-педагогічного колективу кафедри, на чолі із доцентами кафедри режисури та хореографії Олегом Петриком та Денисом Шариковим розробили паспорт спеціальності «Хореографічне

Окрім Г. Ковтуна Є. Костильова як асистент-репетитор працювала і з іншими відомими балетмейстерами – Ф. Рузімагом, І. Долупиним. Про свою сучасну роботу вона розповідає: «Зараз нас четверо [репетиторів – О.В.], і у кожного своя задача і своя зона відповідальності. Коли ми ставили «Спартак», я, як асистент постановника, була одна. Найважчим була робота над «Жизеллю». Ми працюємо в театрі з ранку до вечора, буквально живемо тут. На будь-який спектакль потрібно налаштуватися, змінити тональність; наприклад, з романтичної «Жизелі» на героїчний «Спартак». Артист завжди повинен бути в пошуку: якщо ти знаходиш для себе щось нове – ти живий» [6].

Сьогодні творчі здобутки своїх батьків продовжує донька Є. Костильової та А. Кучерука – Оксана Кучерук – вихованка Київського хореографічного училища, а нині прима-балерина Національної опери Бордо (Франція).

Висновки та перспективи подальшого дослідження. Отже, випускники Київського хореографічного училища Є. Костильова та А. Кучерук розпочали власну дуетну роботу у середині 1970-х років на сцені Львівського театру опери та балету ім. І Франка, ставши окрасою численних балетних виступів у виставах академічної спадщини та спектаклях сучасної тематики. У 1980-х роках творчу роботу було продовжено танцювниками на сценічних підмостках Київського державного дитячого музичного театру під керівництвом досвідчених балетмейстерів В. Федотова та Г. Ковтуна. З початком 1990-х років Є. Костильова та А. Кучерук почали розвивати сольні кар'єри, на жаль, залишивши межі України. Незважаючи на це, сукупний внесок, зроблений танцювниками у розвиток українського балетного театру, сприяв накопиченню важливого досвіду у галузі дуетного виконавства, коли завдяки максимальному зближенню художніх стилів партнерів віднайшовся новий шлях для досягнення спільної естетичної мети.

Наголосимо, що представлена у науковій розвідці тематика дуетного виконавства в українському балетному театрі потребує подальшого вивчення з викладенням отриманих висновків у фахових монографіях з історії українського хореографічного мистецтва.

Список використаних джерел:

1. Анастолій Кучерук – український балетмейстер у США. Голос Америки. 2008. 25 лютого. – URL: <https://ukrainian.voatnews.com/ua/a-49-2008-02-25-voat-87083307/228554.html> (дата останнього звернення – 19.09.2020).
2. Гориниченко О. Перше знайомство / О. Гориниченко // Музика. – 1989. – № 2. – С. 15.
3. Кадьорова А. «Спартакіада» Веселих Костильової. Вечерняя Казань, 2008. 23 серпня. – URL: http://www.evening-kazan.ru/article.asp?from=print&print_dt=23.09.2008&id=30041 (дата останнього звернення – 4.10.2020).
4. Клямчук О. Травиди для Жени Костильової / О. Клямчук // Молода гвардія. – 1974. 22 травня. – С. 3.
5. Кочньова Г. Виховувати любов до мистецтва / Г. Кочньова // Театрально-концертний Київ. – 1989. – № 11. – С. 8.
6. «Красивий і світлий спектакль». НОВАТ: опера / балет. 2016. 4 мая. URL: https://novain.sk.ua/news/events/krasivyj_i_svetlyj_spektakl/ (дата останнього звернення – 4.10.2020).
7. Маценко Г. На хрилах танцю / Г. Маценко // Вечірній Київ. – 1980. 13 жовтня. – С. 3.
8. Станішевський Ю. Балетний театр України: 225 років історії / Ю. Станішевський. – Київ : Музична Україна, 2003. – 438 с.
9. Станішевський Ю. Український балетний театр / Ю. Станішевський. – Київ : Музична Україна, 2008. – 411 с.
10. Туркевич В. Хореографічне мистецтво України в персоналіях / В. Туркевич. – Київ : б.в., 1999. – 224 с.

Юлія Скиба Шлях ексклюзивності танцювальної компанії «Баттисева» у культурі сучасного танцю XXI століття

Досліджено передумови появи танцювальної компанії «Баттисева» визнаної критиками та глядачем однією з найвідатніших сучасних танцювальних компаній у світі. Проаналізований філософський підхід компанії до пластичної позиції роботи з рухом, яка яскраво вирізняється з – поміж інших компаній сучасного танцю.

Ключові слова: танець, Гага, Баттисева, Охад Пахарін, Мірта Грехем, танцювальна компанія, танцювальна лексика, культура.

Постановка проблеми. На сьогоднішній день у світі існують тисячі танцювальних компаній сучасного танцю, які невпинно

створюють свій репертуар, збирають глядацьку та послідовницьку аудиторію у різноманітних масштабах. Та реалії дають зрозуміти, щоб досягти успіху в танцювальному світі необхідно віднайти свою ексклюзивну особливість яка виокремить танцювальну компанію від ряду решти тисяч.

Метою статті є дослідження шляху пошуку своєї особливості ізраїльською танцювальною компанією «Батшева».

Аналіз досліджень. Дану тему досліджували відома журналістка Dorit Koni, письменник Netman Judi Greenspan, дослідниця танцю, автор книги «Embodied Philosophy in Dance» Sarah Katan-Schmid Einav, режисер фільму «Mr. Gaga» Томер Хейманн. Дана тема є популярною у мистецькому міжнародному дискурсі, тож і досліджень іноземними мовами існує велика кількість.

Вислаб основного матеріалу. Танцювальна компанія «Батшева» – це відома танцювальна компанія, що базується в Тель-Авіві, Ізраїль [1]. Заснована Мартою Грем і Баронесою Батшевою де Ротшильд у 1964 році [2]. Цікавим фактом являється те, що початок діяльності Батшевої був зумовлений стрімким інтересом Ізраїлю до американського сучасного танцю [2].

1964 року Баронеса де Ротшильд, покровителька Марти Грем хотіла створити платформу для сучасного танцю в Ізраїлі. В наслідок чого запросила Марта Грем до Ізраїлю для допомоги у розвитку місцевого виконавського мистецтва. 24 грудня 1964 року компанія була заснована офіційно [10].

Марта Грем привезла Батшеві сім творів, а також твір ексклюзивно для компанії. Однак багато критиків стверджують, що виконання хореографії Грем танцюристами Батшевої мало зовсім іншу енергію та якість руху, ніж у танцівниці Грем з Америки. Ізраїльська культура дозволила по-іншому втілити хореографію, що і викликало як позитивну так і негативну реакцію публіки [4, с. 87].

Одним з фундаментальних принципів, реалізованих Гремем на танцюристах Батшевої, який відрізнявся від традиційного балету – була можливість співпраці між хореографом і танцівником, та можливість імпровізації в межах встановленого матеріалу. Ці основи все ще залишаються присутніми в сучасних роботах Батшевої. Завдяки тісним стосункам компанії з Мартою Грем, багато інших відомих хореографів приступили до роботи над Батшевою,

такі як Хоче Лімон, Глен Тетлі, Джером Роббіс [4, с. 88]. Компанія почала стрімко розвиватися на професійному горизонті.

Танцювальна компанія, заснована в 1964 році, швидко отримала визнання завдяки своїм енергійним інтерпретаціям творчості Марти Гремем, тоді як потік запрошених найкращих міжнародних хореографів, включаючи Джерома Роббіса та Дональда Маккейла, забезпечив надійний репертуар. Та через десять років все тащованих репертуар Гремем, Батшева намагалася віднайти свою власну ексклюзивність, артистичний голос. Наприкінці 1980 років Батшева переживала кризу ідентичності та проходила через директорів кожні кілька років [8].

У 1974 році баронеса де Ротшильд призначила Джанетт Ордман художнім керівником. Однак компанія була незадоволена її рішенням. Згодом баронеса припинила стосунки компанії з Грем, що поклало кінець виконанню її робіт Батшевою [4, с. 90].

З 1975 по 1990 роки без фінансової підтримки Ротшильд, компанія вже не могла дозволити собі залучення іноземних хореографів. Так розпочалася ера ізраїльських художніх керівників та хореографів [4, с. 86]. Саме ця ситуація твердо виллила на подальший розвиток свого «я» ізраїльської танцювальної компанії Батшева. На думку багатьох критиків, компанія зберегла свої сили технічно та перформативно, але не мала жодної хореографічної інновації [4, с. 88]. Цей період варто було пережити, щоб віднайти художнього керівника, який прославить тогочасну та теперішню Ізраїльську сучасну танцювальну культуру на весь світ.

У 1990 році Охад Нахарін був призначений художнім керівником компанії [3, с. 36]. Першою дією, Нахаріна на посаді режисера, було клопотання про підвищення оплати праці танцюристів і значне збільшення робочих годин для групи. У цьому новому десятилітті Батшевої, Нахарін створив молодшу аудиторію, залучивши як нових хореографів з усього світу, так і багатьох із Ізраїлю. Разом із оновленою хореографією Нахарін розробив власну рухову мову «Gaga», яка стала його надзвичайним винаходом джерела руху, та зробила революцію в індивідуальності та особливості танцювальної компанії, а також стала міжнародним проривом у широкій галузі рухових практик як для танцюристів, так і для аматорів.

Стиль танцю Гага є запатентованим. У Ізраїлі проводяться сертифіковане навчання викладачів даного стилю танцю. Індивідуальна програма підготовки вчителів призначена для професійних танцюристів, які значною мірою цікавляться Гагою та хочуть зануритися в інтенсивний процес навчання, розвиваючись як викладачі Гаги.

Програма складається з одного року навчання, яке можна проводити безперервно або довше, з перервами між періодами навчання але не більше 2 років [7]. Стиль танцю Гага став мовою руху, яку танцювальна компанія «Батшева» позначає назвою «Saga/Dancers», який орієнтований на професійних танцюристів, зокрема на танцюристів Батшевої. А також існує стиль «Saga/People», який орієнтований на будь-кого і не вимагає танцювального досвіду [9]. Ця мова руху була настільки впливовою у сучасному танцювальному світі, що у 2015 році Томар Гейман створив документальний фільм під назвою «Містер Гага» [12]. Цей документальний фільм досліджує шляхи, якими Гага як мова руху формувала як танцювальну компанію Батшева, так і сучасний танець в цілому, а також вплив Нахаріна та його руху на танцювальний світ.

Танцівники діляться відгуками, що після занять Гагою їх заплал до танців знову відроджується. Розповідають про знаходження в собі нових способів встановлення зв'язку зі своїм внутрішнім свіром, не усвідомлюючи того, як виглядає рух, одночасно слухаючи своє тіло.

Учні Гаги імпровізують на основі соматичного досвіду та образів, описаних вчителем, що забезпечує основу, яка сприяє нетрадиційним рухам. Замість того, щоб зосередитись на «що» в русі – конкретних кроках чи фігурах, Гага часто наголошує на «як», висвітлюючи безліч якостей та варіантів [11]. Зображення покликані керувати виразністю рухів виконавця, зосереджуючи увагу на конкретних частинах та ділянках тіла. Наприклад: «Луна», «Лена», «Біба», «Тама» та багато інших слів використовуються для експериментів під час танцю. На заняттях з Гаги уникають дзеркал, щоб полегшити народження руху, відчуттям та уявленням, а не зором [10]. Для керування внутрішніми відчуттями а не зовнішньою картинкою.

Заняття Гагою подібні до ряду інструкцій, які в свою чергу дають доступ до тілесних відчуттів. Кожна інструкція має допомогти

танцівникам використовувати розумові підходи для створення фізичних досліджень. Через залежність Гаги від фактичного середовища та залучених людей не існує єдиної структури класів, та все ж такі застосовуються специфічні методології.

Порицаючи у методологію та термінологію руху танцювального стилю гага, дізнаємося про значення та специфіку таких визначень:

«Поплавок» – плаваюче відчуття. Поплавок не ігнорує існування сили тяжіння. Однак замість того, щоб віддаватися гравітації і дотримуватися тяжкості, тіло використовує гравітацію як силу енергії. Нахарін стверджує: «Ми відчуваємо вагу частин нашого тіла, але наша форма не формується силою тяжіння» [5].

«Біба» дослівно означає – відтягнути тіло від кісток сидіння, поклананий створити більше простору і свободи в нижній частині хребта. «Тані» означає рухатися, приклеївши ноги до підлоги. «Піка» – це активнація пліями під лобковою кісткою і т.д. [5]. «Підключення до паза» з музикою або без, танцюристів просять підключитися до музичності свого руху. Нахарін акцентує увагу на граві, оскільки грав – це універсальний досвід незалежно від ріння техніки [7]. Немає чіткої дати початку розвитку Гаги, немає єдиного моменту відкриття, немає простого, прямого розповіді з чітким початком, серединою та кітцем. Натомість є багато значущих моментів, і історія все ще розгортається [11].

Охад Нахарін підкреслює особливість повернення до насолоди, особливо в хвилини фізичних зусиль. Гага часто вимагає фізичних дій, таких як біг або похитування, та при цьому зусилля «задійня м'язів» повинні бути пов'язані із задоволенням, щоб зберегти м'язи згорюваними.

Вже 30 років американська аудиторія знайома з Батшевою завдяки роботі пана Нахаріна [8].

Охад Нахарін, визнаний є одним із найвидатніших сучасних хореографів у світі, був призначений художнім керівником у 1990 році і провів компанію до нової ери завдяки своєму авантюрному кураторському баченню та виразному хореографічному голосу [6]. Після майже тридцяти років керівництва Батшевою Нахарін пішов з посади Художнього директора в 2018 році і продовжує виконувати обов'язки балетмейстера компанії. У вересні 2018 року Гілі Навот взяла на себе роль Художнього керівника Батшевої [6]. 38-річна

8. «Batsheva: A New Era, a New Role for Ohad Naharin» – *The New York Times*. – URL : <https://www.nytimes.com/2019/03/22/arts/dance/batsheva-ohad-naharin-gli-narov.html>.
9. «Batsheva Dance Company: Gaga». – URL : <https://batsheva.co.il/en/gaga>
10. «Batsheva Dance Company: From Graham to Gaga». – *Dance in Israel*. – 21 September, 2009. – URL : <https://www.danceinIsrael.com/2009/09/batsheva-dance-company-from-graham-to-gaga/>.
11. «Gaga and Naharin's body of work». – URL : <https://www.gagapeople.com/en/gaga-and-naharins-body-of-work/>.
12. «Mr. Gaga». – URL : <https://www.youtube.com/watch?v=BK9AjyxNlc>.

Тарас Холос

Аматорське хореографічне мистецтво, як джерело збереження національних традицій

Танець – мистецтво, близьке і доступне пошанувачам аматорської діяльності. Величезний вплив хореографічного мистецтва і потяг до нього молоді зумовлюється його синтетичною природою. Могутні чинники танцю – музика, пластика, ритм, елементи живопису та драматичного мистецтва надзвичайно приваблюють молодь.

В нашій державі склалися певні традиції навчально виховної роботи хореографічного мистецтва, показником чого є досить велика кількість дитячих хореографічних колективів, які проводять значну роботу з художньо – естетичним вихованням. Впливовим засобом виховання є залучення підрастаючого покоління до мистецької творчості, аматорської діяльності.

На сьогодні аматорська хореографічна діяльність активно розвивається, проте ансамблів народного танцю з плином часу стає менше, через активні глобалізаційні процеси та розвиток масової культури. Крім того мистецтво завжди було важливою ланкою у сфері хореографічної освіти та культури України, оскільки творча самодіяльність є підґрунтям професійної майстерності.

На етапі сучасних духовних, політичних, соціально-економічних змін в українському суспільстві осмислюється культурно-мистецький досвід, накопичений у період радянської влади. Культура того часу стала унікальним феноменом,

пані Навот була танцюристкою у місті Хайфі. Завдяки сильному візуальному та емоційному враженню, від роботи пана Нахаріна, у 18 років приєдналася до молодшої компанії Батшевої – «Молодого ансамблю» [8]. Цей перехід завершує захоплюючий розділ історії Батшевої, який сприяв танцювальному буму в Ізраїлі та підвищив популярність країни як центру сучасного танцю.

Разом із Батшевою – молодим ансамблем, компанія має список із 34 танцюристів із Ізраїлю та з за кордоном. Batsheva Dance Company – найбільша компанія Ізраїлю, яка підтримує великий графік виступів як на місцевому, так і на міжнародному рівні – понад 250 вистав та близько 100000 глядачів щороку [6].

Танцюристи Батшевої беруть участь у творчих процесах у студії і навіть створюють власні роботи в щорічному проєкті «Батшеви танцюристи» створюють за підтримки Фонду Майкла Села для формування молодих художників у Батшеві. Розвиваючи своїх послідовників у потрібному руслі, підтримуючи творче ество.

Висновок. Огже, танцювальна компанія «Батшева» була заснована як репертуарна компанія в 1964 році баронесою Батшевою де Ротшильд, яка призначила Маргу Грем першим художнім радником та з 1989 року базується в Центрі Сюзани Деллал у Тель-Авіві, а під керівництвом пана Нахаріна піднялася до вищих ешелонів ексклюзивного сучасного танцю, створивши запатентовану мову руху «Гага», тоді як покоління колишніх танцюристів Батшевої допомогло створити вражаючу незалежну хореографічну сцену в Ізраїлі віднайшовши свій танцювальний шлях.

Список використаних джерел:

1. *Ora Graffman. Israel honors its baroness of dance.* – *Dance Magazine. January – 1998.*
2. *Roni Dori. Divinely inspired – Dance Magazine. January – 16 July 2009.*
3. *Herman Judi. What is special about Batsheva – Jewish Renaissance – October 2012. – P. 36–37.*
4. *Greenspan Karen. Batsheva at 50. – Dance Magazine. January – 2015 – P. 86–90.*
5. *Kattan-Schmid Einav. Embodied philosophy in dance: Gaga and Ohad Naharin's Movement Research. – Palgrave Macmillan, 2018.*
6. «Batsheva». – URL : https://batsheva.co.il/en/about?open=the_company.
7. «Gaga-people». – URL : <https://www.gagapeople.com/en/>.